

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v yêu cầu tuyên bố một người là đã chết

TÒA ÁN NHÂN DÂN KHU VỰC 1- HÀ TĨNH

Thành phần giải quyết việc dân sự:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Bà Trần Thị Thúy Hạnh

Thư ký phiên họp: Bà Bạch Thị Hà; thư ký Tòa án nhân dân khu vực 1- Hà Tĩnh;

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 1- Hà Tĩnh tham gia phiên họp: Bà Dương Thị Tâm - Kiểm sát viên.

Ngày 26 tháng 02 năm 2026, tại Trụ sở Tòa án nhân dân khu vực 1- Hà Tĩnh mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 76/2025/TLST - VDS, ngày 07 tháng 10 năm 2025 về việc "Yêu cầu tuyên bố một người là đã chết" theo Quyết định mở phiên họp giải quyết việc dân sự số 05/2026/QĐST-VDS, ngày 04/02/2026 gồm người tham gia tố tụng sau đây:

1. **Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:** Ông **Tô Đức Tr**; sinh ngày 01/02/1950; căn cước số 042050006526; địa chỉ: Thôn Trần Phú, xã Thiên Cầm, tỉnh Hà Tĩnh; có mặt.

2. **Người bị yêu cầu tuyên bố chết:** Bà **Trần Thị C**, sinh 1963; địa chỉ cư trú trước khi biệt tích: Thị trấn Thiên Cầm, huyện Cẩm Xuyên, tỉnh Hà Tĩnh (nay là xã Thiên Cầm, tỉnh Hà Tĩnh); vắng mặt.

3. Người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan:

+ Anh **Tô Đô R**; địa chỉ: Phường Tân An, thành phố Hồ Chí Minh (không rõ địa chỉ cụ thể); vắng mặt.

+ Chị: **Tô Yến L**; địa chỉ: Xã Xuyên Mộc, thành phố Hồ Chí Minh (không rõ địa chỉ cụ thể).vắng mặt.

+ Cháu: **Tô Thực Ch**; địa chỉ: Thôn Phú Xuân, xã Kỳ Xuân, tỉnh Hà Tĩnh. Người đại diện hợp pháp: Chị Nguyễn Thị Liên; địa chỉ: Thôn Phú Xuân, xã Kỳ Xuân, tỉnh Hà Tĩnh; vắng mặt.

4. Người làm chứng: Anh **Trần Kiên C**; địa chỉ: Thôn Lê Lợi, xã Kỳ Xuân, tỉnh Hà Tĩnh (có mặt).

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Tại đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự, bản tự khai và trình bày của ông **Tô Đức Tr** tại phiên họp, vụ việc có nội dung như sau:

Ông và bà **Trần Thị C** chung sống với nhau như vợ chồng từ năm 1997 không đăng ký kết hôn. Quá trình chung sống ông Trung và bà Cẩm có ba người con chung là Tô Vu Xô Khốp (đã chết, có một người con là **Tô Thục Ch**), **Tô Đô R** và **Tô Yến L**. Năm 2010 bà Cẩm bỏ đi khỏi địa phương. Kể từ thời điểm đó đến nay ông cũng như gia đình không có tin tức gì của bà. Ông đã tìm kiếm bà Cẩm trên các phương tiện thông tin đại chúng nhưng vẫn không có kết quả. Do đó, ông **Tô Đức Tr** làm đơn yêu cầu Tòa án nhân dân khu vực 1- Hà Tĩnh tuyên bố một người là đã chết đối với bà **Trần Thị C**.

Người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan **Tô Thục Ch** (con trai của Tô Vu Xô Khốp) trình bày: Bố cháu là Tô Vu Xô Khốp đã chết, mẹ là Nguyễn Thị Hằng đã lấy chồng và đi ở nơi khác. Cháu không có thông tin gì về bà **Trần Thị C** và không có ý kiến gì về yêu cầu của ông **Tô Đức Tr** đối với bà **Trần Thị C**.

Người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan anh **Tô Đô R** và chị **Tô Yến L** không có văn bản trình bày ý kiến.

Tại phiên họp:

Người yêu cầu ông **Tô Đức Tr** vẫn giữ nguyên yêu cầu.

Người làm chứng: Anh **Trần Kiên C** (em trai bà **Trần Thị C**) trình bày: Gia đình anh có 12 người con, trong đó bà **Trần Thị C** là người con thứ hai. Bà Cẩm đã biệt tích từ năm 2010 đến nay. Anh và các anh, chị em trong gia đình không có thông tin gì về bà **Trần Thị C**. Trình bày của ông **Tô Đức Tr** về sự biệt tích của bà Cẩm là đúng sự thật, đề nghị Tòa án xem xét giải quyết theo quy định.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 1- Hà Tĩnh sau khi phát biểu về việc tuân theo pháp luật của Thẩm phán, Thư ký và các đương sự đã đề nghị Tòa án:

Về điều luật áp dụng: Đề nghị áp dụng khoản 4 Điều 27; Điều 35; điểm b khoản 2 Điều 39; Điều 149, Điều 367, Điều 369, Điều 370, Điều 371, Điều 372, Điều 384, Điều 385, Điều 388, Điều 391, Điều 392, Điều 393 Bộ luật Tố tụng dân sự; điểm d khoản 1 Điều 71; Điều 72 Bộ luật Dân sự; khoản 1 Điều 4; khoản 1 Điều 35, khoản 1 Điều 37; điểm đ khoản 1 Điều 12; Điều 15 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

Về nội dung: Đề nghị chấp nhận yêu cầu của ông **Tô Đức Tr**: Tuyên bố Bà **Trần Thị C** đã chết kể từ ngày 01/01/2016. Về lệ phí: Ông Trung được miễn nộp tiền lệ phí giải quyết việc dân sự.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân khu vực 1- Hà Tĩnh nhận định:

[1]. Về thủ tục tố tụng:

[1.1] Người bị yêu cầu tuyên bố là đã chết có nơi đăng ký hộ khẩu cuối cùng trước khi biệt tích tại thị trấn Thiên Cầm, huyện Cẩm Xuyên (nay là xã Thiên Cầm), tỉnh Hà Tĩnh. Căn cứ quy định tại khoản 4 Điều 27, Điều 35, điểm b khoản 2 Điều 39 của Bộ luật Tố tụng dân sự, Tòa án nhân dân khu vực 1- Hà Tĩnh xác định quan hệ pháp luật “Yêu cầu tuyên bố một người là đã chết” và thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân khu vực 1- Hà Tĩnh.

[1.2] Ông **Tô Đức Tr** không cung cấp được địa chỉ cụ thể của anh **Tô Đô R** và chị **Tô Yến L**- Là những người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan trong vụ án với lý do ông không liên lạc và cũng không biết được địa chỉ cụ thể của những người này. Suốt nhiều năm nay những người con này không liên lạc, không về thăm ông. Tòa án đã tiến hành thông báo trên các phương tiện thông tin đại chúng cho anh **Tô Đô R** và chị **Tô Yến L** về thời gian tố tụng. Việc vắng mặt những người này không thuộc trường hợp tạm đình chỉ hoặc hoãn phiên họp, do đó Tòa án tiến hành phiên họp vắng mặt những người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan theo thủ tục chung.

[2]. Về nội dung:

[2.1]. Căn cứ các tài liệu do người yêu cầu cung cấp và quá trình thu thập, xác minh của Tòa án thể hiện: Bà **Trần Thị C** và ông **Tô Đức Tr** chung sống với nhau như vợ chồng mà không đăng ký kết hôn. Quá trình chung sống có 03 người con chung. Từ năm 2010 bà Cẩm đi khỏi địa phương và không ai có thông tin gì về bà Cẩm. Công an xã Thiên Cầm, tỉnh Hà Tĩnh xác nhận bà Cẩm vắng mặt tại địa phương từ năm 2010 cho đến nay. Ông **Tô Đức Tr** đã thực hiện các thủ tục tìm kiếm bà Cẩm qua các phương tiện thông tin đại chúng nhưng không có kết quả.

[2.2]. Sau khi thụ lý đơn yêu cầu tuyên bố một người đã chết của ông **Tô Đức Tr**, Tòa án nhân dân khu vực 1- Hà Tĩnh đã ban hành Quyết định thông báo tìm kiếm người bị yêu cầu tuyên bố là đã chết đối với bà **Trần Thị C** trên các phương tiện thông tin đại chúng. Cụ thể, Tòa án đã thực hiện đăng tin tìm kiếm trên Báo Công lý tại số 83, 84 và 85 vào các ngày 15, 17, 22 tháng 10 năm 2025 và trên 03 chương trình phát sóng của Đài tiếng nói Việt Nam vào các ngày 11, 12, 13 tháng 10 năm 2025. Tuy nhiên, đến nay đã hết thời hạn 04 tháng kể từ ngày đăng, phát lần đầu tiên, Tòa án vẫn không nhận được bất kỳ tin tức gì của bà **Trần Thị C**.

[2.3]. Xác định ngày biệt tích của bà **Trần Thị C**: Ông **Tô Đức Tr** và chính quyền địa phương chỉ xác nhận được thời điểm biệt tích của bà **Trần Thị C** là năm 2010 (không xác định được ngày, tháng cụ thể). Theo hướng dẫn tại Công văn số 163/TANDTC-PC, ngày 10/9/2024 về việc giải đáp một số vướng mắc trong xét xử của Tòa án nhân dân tối cao “*ngày chết của người bị yêu cầu tuyên bố là đã chết được xác định là ngày đầu tiên kế tiếp của ngày kết thúc thời hạn 05 năm liền kể từ ngày biết được tin tức cuối cùng về người đó; nếu không xác định được ngày có tin tức cuối cùng thì thời hạn này được tính từ ngày đầu tiên của tháng tiếp theo tháng có tin tức cuối cùng; nếu không xác định được ngày, tháng có tin tức cuối cùng thì thời hạn này được tính từ ngày đầu tiên của năm tiếp theo năm có tin tức cuối cùng. Việc xác định thời điểm kết thúc thời hạn được thực hiện theo quy định tại Điều 148 của Bộ luật Dân sự*”. Tòa án xác định ngày chết của bà **Trần Thị C** là ngày 01/01/2016.

[3] Về lệ phí giải quyết việc dân sự: Ông **Tô Đức Tr** là người cao tuổi có đơn yêu cầu miễn nộp tiền lệ phí giải quyết việc dân sự nên được miễn nộp tiền lệ phí giải quyết việc dân sự theo quy định.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ điểm d khoản 1, khoản 2, khoản 3 Điều 71; Điều 72; 148 Bộ luật dân sự;

Căn cứ khoản 4 Điều 27; Điều 35; điểm b khoản 2 Điều 39; Điều 149, Điều 367, Điều 369, Điều 370, Điều 371, Điều 372, Điều 384, Điều 385, Điều 388, Điều 391, Điều 392, Điều 393 Bộ luật Tố tụng dân sự; mục 5. IV Công văn số 163/TANDTC-PC, ngày 10/9/2024 về việc giải đáp một số vướng mắc trong xét xử của Tòa án nhân dân tối cao;

Căn cứ khoản 1 Điều 4; khoản 1 Điều 35; khoản 1 Điều 37; điểm đ khoản 1 Điều 12; Điều 15 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án:

1. Chấp nhận yêu cầu của ông **Tô Đức Tr**: Tuyên bố bà **Trần Thị C**, sinh năm 1963; nơi đăng ký hộ khẩu thường trú cuối cùng trước khi biệt tích: Thôn Trần Phú, Thị trấn Thiên Cầm (nay là Thôn Trần Phú, xã Thiên Cầm), tỉnh Hà Tĩnh đã chết kể từ ngày 01 tháng 01 năm 2016.

*Kể từ ngày Quyết định này có hiệu lực pháp luật thì các quan hệ nhân thân khác của bà **Trần Thị C** được giải quyết như đối với người đã chết; tài sản của bà **Trần Thị C** được giải quyết theo quy định pháp luật về thừa kế.*

2. Lệ phí giải quyết việc dân sự: Ông **Tô Đức Tr** không phải nộp lệ phí giải quyết việc dân sự sơ thẩm.

3. Quyền kháng cáo, kháng nghị: Người yêu cầu giải quyết việc dân sự có quyền kháng cáo; Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị Quyết định này

trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày ra Quyết định. Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày kể từ ngày ra Quyết định.

Nơi nhận:

- TAND tỉnh Hà Tĩnh
- VKSND khu vực 1-Hà Tĩnh;
- UBND xã Thiên Cầm;
- Đường sự;
- Lưu: Hồ sơ, văn phòng.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Trần Thị Thúy Hạnh